

NJEMAČKI JEZIK

Fakultativni izbor

– A1/1

1 časa sedmično – 35 časova godišnje

ULOGA I ZNAČAJ PREDMETA

U toku cjelokupnog procesa učenja, i u okviru nastave stranih jezika, posebno je neophodno razvijanje svijesti o potrebi poznavanja stranih jezika. Bosna i Hercegovina se već godinama uključuje u evropske integracijske procese i nije daleko dan kad će postati punopravni član Evropske unije. Evropska unija je multietnička zajednica, čiji su opstanak i prosperitet uslovljeni višejezičnošću. Rezultat takvih razmišljanja je i stav Vijeća Evrope da svaki građanin Evrope mora poznavati najmanje dva strana jezika.

Bosna i Hercegovina je vijekovima bila upućena na Srednju Evropu. Naše privredne veze će, kao do sada i ubuduće, prvenstveno biti upućene na ovaj dio Evrope, u kojem se intenzivno koristi njemački jezik. Znanje njemačkog jezika je neophodno kako za uspostavljanje privrednih, tako i međunarodnih kontakata, naučnih istraživanja, informacija i komunikacija koje su nužne u današnjem užurbanom svijetu globalnih, interkulturalnih i interdisciplinarnih događanja, te primjene savremenih informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Uz navedene argumente, vezane kako za tržište rada, tako i za uspostavljanje međunarodnih kontakata i komunikacija svake vrste, ne smije se zaboraviti ni kulturno-historijska veza naše zemlje sa zemljama njemačkog govornog područja. Svo ovo učenje njemačkog jezika nameće se kao imperativ u toku cjelokupnog obrazovanja.

GLAVNE ODLIKE

Programski sadržaji su koncipirani za učenike koji počinju učiti njemački jezik u srednjoškolskoj fazi svog obrazovanja. Omogućavaju učenicima da dostignu nivo na kom će koristiti i razumjeti njemački jezik u nizu stvarnih i praktičnih životnih situacija.

Glavne odlike ovog programa su:

- Jezički sadržaji neophodni za jednostavnu i istovremeno uspješnu komunikaciju
- Pristup nastavi koja u centru pažnje ima učenike kao aktivne sudionike
- Autentični usmeni i pismeni materijali sa pažljivom gradacijom postavljenih zadataka i tekstova u skladu sa nivoom napredovanja učenika
- Učenje u ambijentu međunarodnog okruženja i razvijanje duha tolerancije, humanizna i etičkih principa
- Sistematično i pažljivo utvrđivanje gradiva
- Kompatibilnost sa brojnim video i kompjuterski dizajniranim kursevima na ovom nivou u svrhu konsolidacije i proširivanja gradiva

CILJEVI I ZADACI

Glavni cilj izučavanja stranog jezika je usmjeren na sva osnovna područja razvoja ličnosti:

- na vaspitanje za toleranciju
- na poštovanje različitosti i saradnju sa drugima
- na poštovanje dječjih i čovjekovih prava
- na razvijanje sposobnosti za život u demokratskom društvu

Navedeni ciljevi mogu se postići jezičkom komunikacijom, tako što će se kod učenika razvijati:

- poštovanje i razumijevanje druge kulture, što je preduslov za bolje razumijevanje sopstvene kulture i učvršćivanje vlastitog nacionalnog identiteta
- radoznalost, aktivnost, učenje svim čulima i podsticanje interesovanja za ono što je drugačije, tako da će učenici/ce saznati o načinu života, običajima i društvenim odnosima ljudi u državama njemačkog govornog područja
- razumijevanje za različitost poređenjem sa vlastitom kulturom uz podjednako razvijanje četiri jezičke vještine - slušanje, čitanje, govor i pisanje
- sposobnost da, za komunikaciju i ostvarivanje kontakata sa vršnjacima u svakodnevnom - situacijama, osim jezičkih sredstava koriste i parajezička sredstva (mimiku, gestikulaciju)
- samopouzdanje i razumijevanje dobrih radnih i saradničkih formi za učenje jezika putem smjenjivanja različitih organizacionih formi (individualni rad, rad u paru, grupni rad ili rad u čitavom odjeljenju)
- jezičku svijest i međukulturno ponašanje poređenjem i upoznavanjem razlika i sličnosti maternjeg i njemačkog jezika, a radi uspješnog zadovoljenja sopstvenih potreba i interesa, razvijanja sopstvene ličnosti, potencijala, kao i aktivnog učešća u društvenom životu, što doprinosi razvoju društva i kulture

Edukativni ciljevi

Osnovni edukativni ciljevi ovog programa su u domenu strategija i jezičkih vještina koje doprinose što uspješnijem procesu učenja, kako slijedi:

- Osposobljavanje učenika za komunikaciju na njemačkom jeziku, u usmenom i pismenom obliku o temama iz svakodnevnog života
- Kroz nastavu stranog jezika kod učenika se razvija svijest o značaju višjejezičnosti u savremenom svijetu, odnosno svijest o tome da uspješno ovladavanje jezičkim kompetencijama doprinosi afirmaciji ličnosti njenom optimalnom razvoju
- Razvijajući pozitivan stav prema sličnostima i razlikama u kulturama, kod učenika se razvija kosmopolitski stav, duh tolerancije, humanizma i internacionalizma
- Pomoći učeniku da izvršava niz jednostavnih komunikativnih zadataka od samog početka nastave
- Podizati učeničko povjerenje u komunikativnim situacijama na motivirajući način
- Uspostaviti solidnu leksičku osnovu i brojne jezičke strukture i funkcije

- Omogućiti učenicima da se privikavaju na novostečene jezičke kompetencije u skladu sa svojim posebnim ličnim potrebama
- Obezbjediti niz optimiziranih aktivnosti za rad na usvajanju jezičkih struktura kroz spontana i slobodna vježbanja te razvijati strategije efikasnog učenja njemačkog jezika
- Koristiti realistične komunikativne zadatke kao sredstvo ocjenjivanja napredovanja učenika i prezentirati koliko su napredovali
- Obezbjediti raznolike i stimulativne sadržaje koji će integrirati učenička lična osjećanja i iskustvo u procesu učenja i uz ugodnu atmosferu u radu omogućiti svakom učeniku da napreduje u skladu sa svojim nivoom, mogućnostima i interesom

Zadaci

- razvijanje sve četiri jezičke vještine
- ovladavanje neophodnim leksičkim, pravopisnim, fonetičkim i gramatičkim minimumom
- upoznavanje sa kulturom naroda čiji se jezik izučava i razumijevanje i poštivanje drugih kultura
- razvijanje motivacije za učenje jezika i zadovoljstva u učenju
- razvijanje i podržavanje kontinuiteta u učenju jezika
- razvijanje samopouzdanja i samopoštivanja
- razvijanje samostalnosti i kreativnosti
- razvijanje sposobnosti slušanja, praćenja i međusobnog uvažavanja
- osposobljavanje učenika za samostalno korištenje izvora znanja, odnosno ovladavanje strategijama učenja (naučiti kako učiti)

Komunikativni zadaci

Komunikativni zadaci koje će učenici moći obavljati predstavljaju ključne jezičke vještine koje učenici demonstriraju u nizu ciljnih situacija, kao što su:

- Identificirati i predstaviti sebe i druge
- Međusobno upoznavanje i pozdravi
- Tražiti i davati lične podatke u vezi sa adresom, dobi, polom, bračnim statusom, državljanstvom, zanimanjem, porodicom i slično
- Razumjeti napisati pismo ili e-mail u kojima se daju lični podaci
- Opisati vrste smještaja ljudi: namještaj, sobe, kuće
- Opisati školu i učionicu
- Razgovor o danima u sedmici, vremenu po satu i vremenskim prilikama
- Razgovarati o svakodnevnim rutinskim aktivnostima i navikama
- Razgovarati o slobodnim aktivnostima: bavljenje nekim radom, hobijem i slično
- Upotreba telefona
- Postavljanje pitanja i davanje odgovora u različitim situacijama
- Opisivanje predmeta – veličina, materijal, boja
- Traženje i davanje jednostavnih instrukcija

Tematika i vokabular

Tematika i vokabular u početnoj nastavi njemačkog jezika se prvenstveno baziraju na životnom ambijentu i radu učenika iz kog se može u izvjesnoj mjeri pratiti i kulturološki aspekt života u zemljama njemačkog govornog područja. Obavezno je praćenje trendova savremenog načina života u stvarnom svijetu i orijentacija na međunarodno okruženje u kome svoje značajno mjesto ima Bosna i Hercegovina kao država u kojoj učenici izučavaju njemački kao strani jezik. Također je neophodno postepeno i pažljivo uvoditi učenike u tematiku i vokabular struke koju izučavaju, a koja će biti u domenu već usvojenih jezičkih vještina.

Teme i vokabular na ovom nivou nastave su u prvom planu:

- Predstavljanje
- Boje i opisni pridjevi
- Škola, prostorije u školi, predmeti u učionici, raspored časova
- Kultura življenja
- Kuća, prostorije u kući i namještaj
- Aktivnosti u slobodnom vremenu
- Hobi
- Prijevozna sredstva
- Jelo i piće

Usvajanje vokabulara se ne zasniva na principu da se razumije svaka riječ u tekstu, već da se učenici nauče upotrebljavati vokabular u kontekstu. U radu se naglašavaju ključne riječi, a učenici postupno usvajaju sve važne nove riječi kroz rad na času, kod kuće i uz korištenje preporučenog odgovarajućeg rječnika. Savremeni udžbenici danas sve češće kao prilog imaju svoje mini-rječnike koji mogu biti od velike koristi i pomoći učenicima. Slikovni rječnici sa ilustracijama i fotografijama su najpotrebniji u ovoj fazi učenja i treba ih koristiti što češće. Učenicima se preporučuje da svakodnevno, u namjenske bilježnice, bilježe nove riječi, fraze i izraze sa primjerima u rečenicama.

Jezičke vještine

Jezičke vještine: čitanje i razumijevanje teksta – *Lesen*, slušanje i razumijevanje govora – *Hören*, pismeno izražavanje – *Schreiben* i usmeno izražavanje – *Sprechen* su nedjeljive i nikako se ne izučavaju odvojeno na namjenskim časovima, nego se usvajaju istovremeno kroz integralni nastavni proces. Samo se na takav način mogu osposobiti učenici za rješavanje postavljenih komunikativnih zadataka.

Čitanje i razumijevanje teksta – *Lesen*

Bez obzira na ograničeni nivo njemačkog jezika učenici trebaju čitati različite tipove tekstova kao što su: pisma, različite vrste opisivanja, novinski članci, intervjui, e-mail poruke, brošure, oglasi, putokazi, plan grada, plan aktivnosti, plan ishrane i sl. Ukoliko učenici brzo napreduju nastavnici mogu uvesti dodatni materijal po vlastitom izboru iz prikladnih izvora kao što su udžbenici, brošure, prospekti i slično.

Tekstovi za obradu trebaju biti raznoliki, a razumijevanje teksta se treba utvrditi i provjeriti na takav način gdje bi učenik bio u prvom planu. Tipovi zadataka koji se preporučuju su sljedeći:

- Popunjavanje tabela;
- Dopuna u bilješkama;
- Pitanja sa ishodom tačno/netačno;
- Spajanje teksta sa slikama;
- Spajanje pasusa sa temama;
- Slaganje tema;
- Usaglašavanje slika ili tekstova;
- Čitanje zbog specifičnih informacija;
- Čitanje u svrhu davanja tačne informacije;
- Čitanje radi ispravljanja netačne informacije.

Slušanje i razumijevanje govora – Hören

U ovoj fazi učenja jezika najprikladniji način čine dijalozi u kojima sudjeluju likovi koji se često pojavljuju u novim situacijama i pričama. Učenici treba da slušaju i razumiju razne vrste govornika u neformalnoj konverzaciji, intervjuima i pjesmama, te da učestvuju aktivno u jednostavnoj konverzaciji u različitim situacijama.

Ovom prilikom se primjenjuju vježbanja i utvrđivanja gradiva kroz rješavanje različitih vrsta zadataka kao što su:

- Popunjavanje izostavljenog sadržaja
- Zaokruživanje tačnog odgovora
- Pronalaženje razlika između tekstova koji se čitaju i slušaju
- Ukazivanje na specifične detalje.

Pismeno izražavanje – Schreiben

U ovoj fazi učenja jezika, uz govornu komunikaciju se istovremeno uvodi i pismeno izražavanje koje se uvodi veoma postupno i pažljivo.

Raznovrsni zadaci u pismenom izražavanju su:

- Pisanje e-meilova, razglednica, čestitki
- Pisanje mišljenja na forumima
- Opisivanje prostorija
- Dopuna priče uz pomoć slika
- Sastavljanje priče pomoću riječi ili teza

Realizacija ovih aktivnosti treba biti metodički pravilno urađena i na zanimljiv način tako da su učenik i njegova kreativnost u centru pažnje. Učenicima se prilazi tako da u pismenom izražavanju prepoznaju pomoć u ostvarenju kreativne komunikativne aktivnosti, a nikako da *pisanje* prihvataju kao *puko pisanje sastava* zbog nastavnika.

Neophodno je prezentirati osnovne strategije pisanja kao što su:

- Razmišljanje o ideji
- Priprema
- Organizacija idej
- Bilješke za pisani sastav

Usmeno izražavanje – Sprechen

Vođenje razgovora i izlaganje svojih misli na njemačkom jeziku je jedan od najvažnijih ciljeva ove nastave.

Usmeno izražavanje se mora pažljivo izgrađivati kroz raznovrsne aktivnosti. Naročito treba insistirati na vježbanjima koja dozvoljavaju učenicima da govore o sebi, o svojoj porodici, zanimanjima, stanovanju, hobiju, jelu i piću i događajima u kojima učestvuju u okviru tematike koja se u datom trenutku obrađuje.

Tipični zadaci u usmenom izražavanju su:

- Razgovori kroz postavljanje pitanja i odgovaranje
- Dijalog
- Igre i kvizovi
- Intervjui i ankete
- Aktivnosti dopune praznina sa informacijama.

Funkcije usmenog izražavanja su uglavnom koncentrisane na značenje i upotrebu njemačkog jezika u jednostavnim, rutinskim situacijama, u kojima se radi o jednostavnoj i direktnoj razmijeni informacija, te opisivanju porijekla, obrazovanja, aktivnosti i drugih situacija koje su navedene u poglavlju *Komunikativni zadaci*.

Gramatičko gradivo

1. Imenice (jednina, množina)

2. Član

- Određeni i neodređeni članovi (nominativ, akuzativ)

3. Zamjenice

- Lične zamjenice (nominativ)
- Prisvojne zamjenice (nominativ- mein, dein)

4. Negacije

- Nicht
- Kein (nominativ, akuzativ)

5. Prepozicije

- Temporalne (am, um, von...bis, in)

6. Glagoli

- Present (pravilni, nepravilni i glagoli sa odvojjivim (naglašenim) prefiksom)
- Modalni glagoli u prezentu (können, mögen, möchten)
- Perfekt (haben, sein)

7. Veznici

- Und, aber

8. Brojevi

- Od 0 do 100

NJEMAČKI JEZIK
Fakultativni izbor
– A1/2
1 časa sedmično – 35 časova godišnje

GLAVNE ODLIKE

Programski sadržaji su koncipirani za učenike koji su dostigli nivo A1/1 u toku svog obrazovanja. Omogućavaju učenicima da dostignu nivo na kom će koristiti i razumjeti njemački jezik u nizu stvarnih i praktičnih životnih situacija.

Glavne odlike ovog programa su:

- Jezički sadržaji neophodni za jednostavnu i istovremeno uspješnu komunikaciju;
- Pristup nastavi koja u centru pažnje ima učenike kao aktivne sudionike;
- Autentični usmeni i pismeni materijali sa pažljivom gradacijom postavljenih zadataka i tekstova u skladu sa nivoom napredovanja učenika;
- Učenje u ambijentu međunarodnog okruženja i razvijanje duha tolerancije, humanizna i etičkih principa;
- Sistematično i pažljivo utvrđivanje gradiva;
- Kompatibilnost sa brojnim video i kompjuterski dizajniranim kursevima na ovom nivou u svrhu konsolidacije i proširivanja gradiva.

CILJEVI I ZADACI

Glavni cilj izučavanja stranog jezika je usmjeren na sva osnovna područja razvoja ličnosti:

- na vaspitanje za toleranciju
- na poštovanje različitosti i saradnju sa drugima
- na poštovanje dječjih i čovjekovih prava
- na razvijanje sposobnosti za život u demokratskom društvu

Navedeni ciljevi mogu se postići jezičkom komunikacijom, tako što će se kod učenika razvijati:

- poštovanje i razumijevanje druge kulture, što je preduslov za bolje razumijevanje sopstvene kulture i učvršćivanje vlastitog nacionalnog identiteta
- radoznalost, aktivnost, učenje svim čulima i podsticanje interesovanja za ono što je drugačije, tako da će učenici/ce saznati o načinu života, običajima i društvenim odnosima ljudi u državama njemačkog govornog područja
- razumijevanje za različitost poređenjem sa vlastitom kulturom uz podjednako razvijanje četiri jezičke vještine - slušanje, čitanje, govor i pisanje
- sposobnost da, za komunikaciju i ostvarivanje kontakata sa vršnjacima u svakodnevnim - situacijama, osim jezičkih sredstava koriste i parajezička sredstva (mimiku, gestikulaciju)
- samopouzdanje i razumijevanje dobrih radnih i saradničkih formi za učenje jezika putem smjenjivanja različitih organizacionih formi (individualni rad, rad u paru, grupni rad ili rad u čitavom odjeljenju)
- jezičku svijest i međukulturno ponašanje poređenjem i upoznavanjem razlika i sličnosti maternjeg i njemačkog jezika, a radi uspješnog zadovoljenja sopstvenih

potreba i interesa, razvijanja sopstvene ličnosti, potencijala, kao i aktivnog učešća u društvenom životu, što doprinosi razvoju društva i kulture

Edukativni ciljevi

Osnovni edukativni ciljevi ovog programa su u domenu strategija i jezičkih vještina koje doprinose što uspješnijem procesu učenja, kako slijedi:

- Osposobljavanje učenika za komunikaciju na njemačkom jeziku, u usmenom i pismenom obliku o temama iz svakodnevnog života
- Kroz nastavu stranog jezika kod učenika se razvija svijest o značaju višejezičnosti u savremenom svijetu, odnosno svijest o tome da uspješno ovladavanje jezičkim kompetencijama doprinosi afirmaciji ličnosti njenom optimalnom razvoju
- Razvijajući pozitivan stav prema sličnostima i razlikama u kulturama, kod učenika se razvija kosmopolitski stav, duh tolerancije, humanizma i internacionalizma
- Pomoći učeniku da izvršava niz jednostavnih komunikativnih zadataka od samog početka nastave
- Podizati učeničko povjerenje u komunikativnim situacijama na motivirajući način
- Uspostaviti solidnu leksičku osnovu i brojne jezičke strukture i funkcije
- Omogućiti učenicima da se privikavaju na novostečene jezičke kompetencije u skladu sa svojim posebnim ličnim potrebama
- Obezbjediti niz optimiziranih aktivnosti za rad na usvajanju jezičkih struktura kroz spontana i slobodna vježbanja te razvijati strategije efikasnog učenja njemačkog jezika
- Koristiti realistične komunikativne zadatke kao sredstvo ocjenjivanja napredovanja učenika i prezentirati koliko su napredovali
- Obezbjediti raznolike i stimulativne sadržaje koji će integrirati učenička lična osjećanja i iskustvo u procesu učenja i uz ugodnu atmosferu u radu omogućiti svakom učeniku da napreduje u skladu sa svojim nivoom, mogućnostima i interesom

Zadaci

- razvijanje sve četiri jezičke vještine
- ovladavanje neophodnim leksičkim, pravopisnim, fonetičkim i gramatičkim minimumom
- upoznavanje sa kulturom naroda čiji se jezik izučava i razumijevanje i poštivanje drugih kultura
- razvijanje motivacije za učenje jezika i zadovoljstva u učenju
- razvijanje i podržavanje kontinuiteta u učenju jezika
- razvijanje samopouzdanja i samopoštivanja
- razvijanje samostalnosti i kreativnosti
- razvijanje sposobnosti slušanja, praćenja i međusobnog uvažavanja
- osposobljavanje učenika za samostalno korištenje izvora znanja, odnosno ovladavanje strategijama učenja (naučiti kako učiti)

Komunikativni zadaci

Komunikativni zadaci koje će učenici moći obavljati predstavljaju ključne jezičke vještine koje učenici demonstriraju u nizu ciljnih situacija, kao što su:

- Stanovanje
- Život u gradu
- Pitati za put / opisivanje puta
- Razumjeti napisati oglas ili e-mail u kojima se traži stan
- Tražiti pomoć i ponuditi pomoć u nevolji
- Izraziti svoje želje i pričati o svojim planovima za budućost
- Opisati zdravstveno stanje, određene zdravstvene poteškoće i bolesti
- Davati savjete vezane za zdravlje
- Opisati kako neko izgleda
- Opisati domaćinstvo i obaveze u domaćinstvu
- Postavljanje pitanja i davanje odgovora o pravilima ponašanja i poštovanju tih pravila
- Opisati kakvu garderobu osobe nose
- Razgovor o vremenskim prilikama
- Razgovarati o praznicima
- Razgovarati o svakodnevnim rutinskim aktivnostima i navikama
- Traženje i davanje jednostavnih instrukcija

Tematika i vokabular

Tematika i vokabular i na ovom nivou se prvenstveno baziraju na životnom ambijentu i radu učenika iz kog se može u izvjesnoj mjeri pratiti i kulturološki aspekt života u zemljama njemačkog govornog područja. Obavezno je praćenje trendova savremenog načina života u stvarnom svijetu i orijentacija na međunarodno okruženje u kome svoje značajno mjesto ima Bosna i Hercegovina kao država u kojoj učenici izučavaju njemački kao strani jezik. Također je neophodno postepeno i pažljivo uvoditi učenike u tematiku i vokabular struke koju izučavaju, a koja će biti u domenu već usvojenih jezičkih vještina.

Teme i vokabular na ovom nivou nastave su u prvom planu:

- Stanovanje
- Život u gradu
- Želje i planovi
- Zdravlje i bolest
- Izgled i karakter
- Domaćinstvo
- Poštovanje pravila
- Garderoba
- Vrijeme (atmosfersko)
- Praznici i slavlje

Usvajanje vokabulara se ne zasniva na principu da se razumije svaka riječ u tekstu, već da se učenici nauče upotrebljavati vokabular u kontekstu. U radu se naglašavaju ključne riječi, a učenici postupno usvajaju sve važne nove riječi kroz rad na času, kod kuće i uz korištenje preporučenog odgovarajućeg rječnika. Savremeni udžbenici danas sve češće kao prilog imaju svoje mini-rječnike koji mogu biti od velike koristi i pomoći učenicima. Slikovni rječnici sa ilustracijama i fotografijama su najpotrebniji u ovoj fazi učenja i treba ih koristiti što češće. Učenicima se preporučuje da svakodnevno, u namjenske bilježnice, bilježe nove riječi, fraze i izraze sa primjerima u rečenicama.

Jezičke vještine

Jezičke vještine: čitanje i razumijevanje teksta – *Lesen*, slušanje i razumijevanje govora – *Hören*, pismeno izražavanje – *Schreiben* i usmeno izražavanje – *Sprechen* su nedjeljive i nikako se ne izučavaju odvojeno na namjenskim časovima, nego se usvajaju istovremeno kroz integralni nastavni proces. Samo se na takav način mogu osposobiti učenici za rješavanje postavljenih komunikativnih zadataka.

Čitanje i razumijevanje teksta – Lesen

Bez obzira na ograničeni nivo njemačkog jezika učenici trebaju čitati različite tipove tekstova kao što su: novinski članci, upute za upotrebu/korištenje, stvarani tekstovi, dnevnik putovanja na internetu, kalendar priredbi/kulturnih dešavanja, intervjui, e-mailovi i sl.

Ukoliko učenici brzo napreduju nastavnici mogu uvesti dodatni materijal po vlastitom izboru iz prikladnih izvora kao što su udžbenici, brošure, prospekti i slično.

Tekstovi za obradu trebaju biti raznoliki, a razumijevanje teksta se treba utvrditi i provjeriti na takav način gdje bi učenik bio u prvom planu. Tipovi zadataka koji se preporučuju su sljedeći:

- Popunjavanje tabela
- Dopuna u bilješkama
- Pitanja sa ishodom tačno/netačno
- Spajanje teksta sa slikama
- Spajanje pasusa sa temama
- Slaganje tema
- Usaglašavanje slika ili tekstova
- Čitanje zbog specifičnih informacija
- Čitanje u svrhu davanja tačne informacije
- Čitanje radi ispravljanja netačne informacije

Slušanje i razumijevanje govora – Hören

U ovoj fazi učenja jezika najprikladniji način čine dijalozi u kojima sudjeluju likovi koji se često pojavljuju u novim situacijama i pričama. Učenici treba da slušaju i razumiju razne vrste govornika u neformalnoj konverzaciji, intervjui i pjesmama, te da učestvuju aktivno u jednostavnoj konverzaciji u različitim situacijama.

Ovom prilikom se primjenjuju vježbanja i utvrđivanja gradiva kroz rješavanje različitih vrsta zadataka kao što su:

- Popunjavanje izostavljenog sadržaja
- Zokruživanje tačnog odgovora
- Diktat
- Pronalaženje razlika između tekstova koji se čitaju i slušaju
- Ukazivanje na specifične detalje

Pismeno izražavanje – *Schreiben*

U ovoj fazi učenja jezika, uz govornu komunikaciju se istovremeno uvodi i pismeno izražavanje koje se uvodi veoma postupno i pažljivo.

Raznovrsni zadaci u pismenom izražavanju su:

- Pisanje ličnih pisama
- Pisanje komentar
- Sastavljanje priče pomoću riječi ili teza
- Opisivanje slika vezano za temu koju uče

Realizacija ovih aktivnosti treba biti metodički pravilno urađena i na zanimljiv način tako da su učenik i njegova kreativnost u centru pažnje. Učenicima se prilazi tako da u pismenom izražavanju prepoznaju pomoć u ostvarenju kreativne komunikativne aktivnosti, a nikako da *pisanje* prihvataju kao *puko pisanje sastava* zbog nastavnika.

Neophodno je prezentirati osnovne strategije pisanja kao što su:

- Razmišljanje o ideji
- Priprema
- Organizacija ideja
- Bilješke za pisani sastav

Usmeno izražavanje – *Sprechen*

Vođenje razgovora i izlaganje svojih misli na njemačkom jeziku je jedan od najvažnijih ciljeva ove nastave.

Usmeno izražavanje se mora pažljivo izgrađivati kroz raznovrsne aktivnosti. Naročito treba insistirati na vježbanjima koja dozvoljavaju učenicima da govore o sebi, o svojim iskustvima o učenju jezika, o svojim navikama prilikom gledanja TV-a, o rezervisanju sobe u hotelu i razmjeni informacija, o navikama putovanja i događajima u kojima učestvuju u okviru tematike koja se u datom trenutku obrađuje.

Tipični zadaci u usmenom izražavanju su:

- Razgovori kroz postavljanje pitanja i odgovaranje
- Dijalog
- Igrokazi

- Igre i kvizovi
- Intervjui i ankete
- Aktivnosti dopune praznina sa informacijama

Funkcije usmenog izražavanja su uglavnom koncentrisane na značenje i upotrebu njemačkog jezika u jednostavnim, rutinskim situacijama, u kojima se radi o jednostavnoj i direktnoj razmijeni informacija, te opisivanju porijekla, obrazovanja, aktivnosti i drugih situacija koje su navedene u poglavlju *Komunikativni zadaci*.

Gramatičko gradivo

9. Zamjenice

- Lične zamjenice (Dativ, akuzativ)
- Prisvojne zamjenice (Nominativ)

10. Prepozicije

- Prepozicije sa dativom
- Prepozicije sa akuzativom
- Temporalne (vor, nach, in, für)

11. Glagoli

- Glagoli sa dativom
- Modalni glagoli u prezentu (wollen, sollen, dürfen, müssen)
- Perfekt glagola sa nenaglašenim prefiksom
- Imperativ
- Preterit (haben, sein, slabi glagoli)
- Konjunktiv II: würde

12. Veznici

- Denn

13. Brojevi

- Redni brojevi

NJEMAČKI JEZIK

Fakultativni izbor

– A2/1

1 časa sedmično – 35 časova godišnje

GLAVNE ODLIKE

Programski sadržaji su koncipirani za učenike koji su već dostigli nivo A1/1 i A1/2 u toku svog obrazovanja. Omogućavaju učenicima da dostignu nivo na kom će koristiti i razumjeti njemački jezik u nizu stvarnih i praktičnih životnih situacija.

Glavne odlike ovog programa su:

- Jezički sadržaji neophodni za jednostavnu i istovremeno uspješnu komunikaciju;
- Pristup nastavi koja u centru pažnje ima učenike kao aktivne sudionike;
- Autentični usmeni i pismeni materijali sa pažljivom gradacijom postavljenih zadataka i tekstova u skladu sa nivoom napredovanja učenika;
- Učenje u ambijentu međunarodnog okruženja i razvijanje duha tolerancije, humanizna i etičkih principa;
- Sistematično i pažljivo utvrđivanje gradiva;
- Kompatibilnost sa brojnim video i kompjuterski dizajniranim kursevima na ovom nivou u svrhu konsolidacije i proširivanja gradiva.

CILJEVI I ZADACI

Edukativni ciljevi

Osnovni edukativni ciljevi ovog programa su u domenu strategija i jezičkih vještina koje doprinose što uspješnijem procesu učenja, kako slijedi:

- Ohrabrivati pozitivan stav prema učenju jezika;
- Pomoći učeniku da izvršava niz jednostavnih komunikativnih zadataka od samog početka nastave;
- Podizati učeničko povjerenje u komunikativnim situacijama na motivirajući način;
- Poticati upotrebu njemačkog jezika kao sredstvo komuniciranja u svijetu;
- Uspostaviti solidnu leksičku osnovu i brojne jezičke strukture i funkcije;
- Omogućiti učenicima da se privikavaju na novostečene jezičke kompetencije u skladu sa svojim posebnim ličnim potrebama;
- Obezbjediti niz optimiziranih aktivnosti za rad na usvajanju jezičkih struktura kroz spontana i slobodna vježbanja te razvijati strategije efikasnog učenja njemačkog jezika;
- Koristiti realistične komunikativne zadatke kao sredstvo ocjenjivanja napredovanja učenika i prezentirati koliko su napredovali;

- Obezbjediti raznolike i stimulativne sadržaje koji će integrirati učenička lična osjećanja i iskustvo u procesu učenja i uz ugodnu atmosferu u radu omogućiti svakom učeniku da napreduje u skladu sa svojim nivoom, mogućnostima i interesom;
- Ohrabrivati učenike da preuzimaju odgovornost za ono što trebaju naučiti i primijeniti u praksi.

Komunikativni zadaci

Komunikativni zadaci koje će učenici moći obavljati predstavljaju ključne jezičke vještine koje učenici demonstriraju u nizu ciljnih situacija, kao što su:

- Razgovor o zanimanjima;
- Davanje savijeta o pravcu kretanja i stavljanja određenih predmeta na određena mjesta u prostorijama;
- Izraziti ljubav i želju za nečim, za putovanjima, za prirodom, odmorom i sl.
- Razumjeti i komunicirati u kupovini, izraziti želje;
- Zajedno planirati razgledavanje grada, nešto predložiti, dogovoriti, usvojiti ili odbiti prijedlog;
- Razgovor o sportu, zamoliti za savijet, dati savijet i predložiti vrstu sporta;
- Razgovor o zdravlju, bolestima i povredama, izraziti žaljenje i nadu;
- Razgovor u restoranu, naručiti jelo i piće, zamoliti za nešto / reklamirati, platiti, izraziti svoja osjećanja;
- Razgovor o hrani, izraziti čuđenje za nešto;
- Upotreba telefona;
- Postavljanje pitanja i davanje odgovora u različitim situacijama;
- Traženje i davanje instrukcija.

Tematika i vokabular

Tematika i vokabular na nivou A2/1 prvenstveno se baziraju na životnom ambijentu i radu učenika iz kog se može u izvjesnoj mjeri pratiti i kulturološki aspekt života u zemljama njemačkog govornog područja i vezani su za rečenice i česte izraze iz svakodnevnog života. Obavezno je praćenje trendova savremenog načina života u stvarnom svijetu i orijentacija na međunarodno okruženje u kome svoje značajno mjesto ima Bosna i Hercegovina kao država u kojoj učenici izučavaju njemački jezik kao strani jezik. Također je neophodno postepeno i pažljivo uvoditi učenike u tematiku i vokabular struke koju izučavaju, a koja će biti u domenu već usvojenih jezičkih vještina. Ukoliko nastavnici nemaju neophodan materijal za rad u udžbenicima koje koriste, dužni su tu tematiku i vokabular na jasan i jednostavan način prezentirati učenicima.

Teme i vokabular na ovom nivou nastave su:

- Zanimanje
- Stanovanje
- Turizam
- Kupovina
- Razgledavanje grada

- Sport i fitnes
- Zdravlje i bolest
- U restoranu
- Hrana

Usvajanje vokabulara se ne zasniva na principu da se razumije svaka riječ u tekstu, već da se učenici nauče upotrebljavati vokabular u kontekstu. U radu se naglašavaju ključne riječi, a učenici postupno usvajaju sve važne nove riječi kroz rad na času, kod kuće i uz korištenje preporučenog odgovarajućeg rječnika. Savremeni udžbenici danas sve češće kao prilog imaju svoje mini-rječnike koji mogu biti od velike koristi i pomoći učenicima. Slikovni rječnici sa ilustracijama i fotografijama su najpotrebniji u ovoj fazi učenja i treba ih koristiti što češće. Učenicima se preporučuje da svakodnevno, u namjenske bilježnice, bilježe nove riječi, fraze i izraze sa primjerima u rečenicama. U tu svrhu neophodno je predložiti učenicima kako klasificirati i bilježiti vokabular.

Jezičke vještine

Jezičke vještine: čitanje i razumijevanje teksta – *Lesen*, slušanje i razumijevanje govora – *Hören*, pismeno izražavanje – *Schreiben* i usmeno izražavanje – *Sprechen* su nedjeljive i nikako se ne izučavaju odvojeno na namjenskim časovima, nego se usvajaju istovremeno kroz integralni nastavni proces. Samo se na takav način mogu osposobiti učenici za rješavanje postavljenih komunikativnih zadataka.

Čitanje i razumijevanje teksta – *Lesen*

Bez obzira na ograničeni nivo njemačkog jezika učenici trebaju čitati različite tipove tekstova kao što su: pisma, različite vrste opisivanja, novinski članci, intervjui, e-mail poruke, brošure, oglasi, putokazi, plan grada, plan aktivnosti, plan ishrane i sl. Ukoliko učenici brzo napreduju nastavnici mogu uvesti dodatni materijal po vlastitom izboru iz prikladnih izvora kao što su udžbenici, brošure, prospekti i slično.

Tekstovi za obradu trebaju biti raznoliki, a razumijevanje teksta se treba utvrditi i provjeriti na takav način gdje bi učenik bio u prvom planu. Tipovi zadataka koji se preporučuju su sljedeći:

- Popunjavanje tabela;
- Dopuna u bilješkama;
- Pitanja sa ishodom tačno/netačno;
- Spajanje teksta sa slikama;
- Spajanje pasusa sa temama;
- Slaganje tema;
- Usaglašavanje slika ili tekstova;
- Čitanje zbog specifičnih informacija;
- Čitanje u svrhu davanja tačne informacije;
- Čitanje radi ispravljanja netačne informacije.

Slušanje i razumijevanje govora – Hören

U ovoj fazi učenja jezika najprikladniji način čine dijalozi u kojima sudjeluju likovi koji se često pojavljuju u novim situacijama i pričama. Učenici treba da slušaju i razumiju razne vrste govornika u neformalnoj konverzaciji, intervjuima i pjesmama, te da učestvuju aktivno u jednostavnoj konverzaciji u različitim situacijama.

Ovom prilikom se primjenjuju vježbanja i utvrđivanja gradiva kroz rješavanje različitih vrsta zadataka kao što su:

- Popunjavanje izostavljenog sadržaja;
- Zokruživanje taönog odgovora;
- Diktat;
- Pronalaženje razlika između tekstova koji se čitaju i slušaju;
- Ukazivanje na specifične detalje.

Pismeno izražavanje – Schreiben

U ovoj fazi učenja jezika, uz govornu komunikaciju se istovremeno uvodi i pismeno izražavanje koje se uvodi veoma postupno i pažljivo.

Raznovrsni zadaci u pismenom izražavanju su:

- Kreativno pisanje, npr. pisanje pjesmice;
- Pisanje e-meilova, razglednica, čestitki;
- Pisanje mišljenja na forumima;
- Opisivanje prostorija;
- Dopuna priče uz pomoć slika;
- Sastavljanje priče pomoću riječi ili teza.

Realizacija ovih aktivnosti treba biti metodički pravilno urađena i na zanimljiv način tako da su učenik i njegova kreativnost u centru pažnje. Učenicima se prilazi tako da u pismenom izražavanju prepoznaju pomoć u ostvarenju kreativne komunikativne aktivnosti, a nikako da *pisanje* prihvataju kao *puko pisanje sastava* zbog nastavnika.

Neophodno je prezentirati osnovne strategije pisanja kao što su:

- Razmišljanje o ideji;
- Priprema;
- Organizacija ideja;
- Bilješke za pisani sastav.

Usmeno izražavanje – Sprechen

Vođenje razgovora i izlaganje svojih misli na njemačkom jeziku je jedan od najvažnijih ciljeva ove nastave.

Usmeno izražavanje se mora pažljivo izgrađivati kroz raznovrsne aktivnosti. Naročito treba insistirati na vježbanjima koja dozvoljavaju učenicima da govore o sebi, o svojoj

porodici, zanimanjima, stanovanju, sportu, zdravlju, kupovini i događajima u kojima učestvuju u okviru tematike koja se u datom trenutku obrađuje.

Tipični zadaci u usmenom izražavanju su:

- Razgovori kroz postavljanje pitanja i odgovaranje;
- Dijalog;
- Igrokazi;
- Igre i kvizovi;
- Intervjui i ankete;
- Aktivnosti dopune praznina sa informacijama.

Funkcije usmenog izražavanja su uglavnom koncentrisane na značenje i upotrebu njemačkog jezika u jednostavnim, rutinskim situacijama, u kojima se radi o jednostavnoj i direktnoj razmjeni informacija, te opisivanju porijekla, obrazovanja, aktivnosti i drugih situacija koje su navedene u poglavlju *Komunikativni zadaci*.

Gramatičko gradivo

14. Imenice

- Glagol + -er, glagol + -ung (npr. wandern - der Wanderer, wohnen – die Wohnung)

15. Zamjenice

- Prisvojne zamjenice (nominativ, dativ, akuzativ)

16. Pridjevi

- Deklinacija pridjeva poslije neodređenog člana – Adjektivdeklination: indefiniter Artikel (u nominativu, dativu i akuzativu)
- Deklinacija pridjeva poslije određenog člana – Adjektivdeklination: definiter Artikel (u nominativu, dativu i akuzativu)

17. Prepozicije

- Prepozicije sa dativom i akuzativom - Wechselpräpositionen
- Temporalne (über, montags)

18. Glagoli

- Ponoviti perfekt i preterit
- Reflexivni glagoli u prezentu
- Konjunktiv II: könnte, sollte

Veznici

- Weil, deshalb, dass, wenn

NJEMAČKI JEZIK

Fakultativni izbor

A2/2

1 časa sedmično – 35 časova godišnje

GLAVNE ODLIKE

Programski sadržaji su koncipirani za učenike koji su već dostigli nivo A2/1 u toku svog obrazovanja. Omogućavaju učenicima da dostignu nivo na kom će koristiti i razumjeti njemački jezik u nizu stvarnih i praktičnih životnih situacija.

Glavne odlike ovog programa su:

- Jezički sadržaji neophodni za jednostavnu i istovremeno uspješnu komunikaciju;
- Pristup nastavi koja u centru pažnje ima učenike kao aktivne sudionike;
- Autentični usmeni i pismeni materijali sa pažljivom gradacijom postavljenih zadataka i tekstova u skladu sa nivoom napredovanja učenika;
- Učenje u ambijentu međunarodnog okruženja i razvijanje duha tolerancije, humanizna i etičkih principa;
- Sistematično i pažljivo utvrđivanje gradiva;
- Kompatibilnost sa brojnim video i kompjuterski dizajniranim kursevima na ovom nivou u svrhu konsolidacije i proširivanja gradiva.

CILJEVI I ZADACI

Edukativni ciljevi

Osnovni edukativni ciljevi ovog programa su u domenu strategija i jezičkih vještina koje doprinose što uspješnijem procesu učenja, kako slijedi:

- Ohrabrivati pozitivan stav prema učenju jezika;
- Pomoći učeniku da izvršava niz jednostavnih komunikativnih zadataka od samog početka nastave;
- Podizati učeničko povjerenje u komunikativnim situacijama na motivirajući način;
- Poticati upotrebu njemačkog jezika kao sredstvo komuniciranja u svijetu;
- Uspostaviti solidnu leksičku osnovu i brojne jezičke strukture i funkcije;
- Omogućiti učenicima da se privikavaju na novostečene jezičke kompetencije u skladu sa svojim posebnim ličnim potrebama;
- Obezbjediti niz optimiziranih aktivnosti za rad na usvajanju jezičkih struktura kroz spontana i slobodna vježbanja te razvijati strategije efikasnog učenja njemačkog jezika;
- Koristiti realistične komunikativne zadatke kao sredstvo ocjenjivanja napredovanja učenika i prezentirati koliko su napredovali;
- Obezbjediti raznolike i stimulatívne sadržaje koji će integrirati učenička lična osjećanja i iskustvo u procesu učenja i uz zgodnu atmosferu u radu omogućiti

svakom učeniku da napreduje u skladu sa svojim nivoom, mogućnostima i interesom;

- Ohrabrivati učenike da preuzimaju odgovornost za ono što trebaju naučiti i primijeniti u praksi.

Komunikativni zadaci

Komunikativni zadaci koje će učenici moći obavljati predstavljaju ključne jezičke vještine koje učenici demonstriraju u nizu ciljnih situacija, kao što su:

- Razgovor o iskustva o učenju jezika, šta je važno, šta moramo uvijek raditi i sl.;
- Razgovor o navikama gledanja TV-a, šta rado gledamo, gdje, s kim, da li npr. uz kuhanje rado gledamo TV i sl.;
- Razgovor u hotelu, rezervisati sobu, informisati se o važnim stvarima, npr. kada otvaraju i zatvarju, gdje je restoran i sl.;
- Razumjeti i komunicirati o putovanjima, gdje se šta može vidjeti, šta je zabavno, naporno, interesantno;
- Razgovor o vremenskim prilikama i klimi;
- Razgovor i planiranje posjete kinu, pozorištu, operi i sl.;
- Izvještavati o nečemu, gdje su bili, o čemu su pričali;
- Izraziti zadovoljstvo/nezadovoljstvo;
- Izraziti oduševljenje/razočarenje;
- Postavljanje pitanja i davanje odgovora u različitim situacijama;
- Traženje i davanje instrukcija.

Tematika i vokabular

Tematika i vokabular na nivou A2/2 prvenstveno se baziraju na životnom ambijentu i radu učenika iz kog se može u izvjesnoj mjeri pratiti i kulturološki aspekt života u zemljama njemačkog govornog područja i vezani su za rečenice i česte izraze iz svakodnevnog života. Obavezno je praćenje trendova savremenog načina života u stvarnom svijetu i orijentacija na međunarodno okruženje u kome svoje značajno mjesto ima Bosna i Hercegovina kao država u kojoj učenici izučavaju njemački jezik kao strani jezik. Također je neophodno postepeno i pažljivo uvoditi učenike u tematiku i vokabular struke koju izučavaju, a koja će biti u domenu već usvojenih jezičkih vještina. Ukoliko nastavnici nemaju neophodan materijal za rad u udžbenicima koje koriste, dužni su tu tematiku i vokabular na jasan i jednostavan način prezentirati učenicima.

Teme i vokabular na ovom nivou nastave su:

- Učenje jezika
- Mediji
- U hotelu
- Putovanja
- Kulturni događaji
- Mobilnost i saobraćaj
- Obrazovanje i zanimanje
- Posao u inostranstvu

Usvajanje vokabulara se ne zasniva na principu da se razumije svaka riječ u tekstu, već da se učenici nauče upotrebljavati vokabular u kontekstu. U radu se naglašavaju ključne riječi, a učenici postupno usvajaju sve važne nove riječi kroz rad na času, kod kuće i uz korištenje preporučenog odgovarajućeg rječnika. Savremeni udžbenici danas sve češće kao prilog imaju svoje mini-rječnike koji mogu biti od velike koristi i pomoći učenicima. Slikovni rječnici sa ilustracijama i fotografijama su veoma potrebni u ovoj fazi učenja i treba ih koristiti što češće. Učenicima se preporučuje da svakodnevno, u namjenske bilježnice, bilježe nove riječi, fraze i izraze sa primjerima u rečenicama. U tu svrhu neophodno je predložiti učenicima kako klasificirati i bilježiti vokabular.

Jezičke vještine

Jezičke vještine: čitanje i razumijevanje teksta – *Lesen*, slušanje i razumijevanje govora – *Hören*, pismeno izražavanje – *Schreiben* i usmeno izražavanje – *Sprechen* su nedjeljive i nikako se ne izučavaju odvojeno na namjenskim časovima, nego se usvajaju istovremeno kroz integralni nastavni proces. Samo se na takav način mogu osposobiti učenici za rješavanje postavljenih komunikativnih zadataka.

Čitanje i razumijevanje teksta – Lesen

Bez obzira na ograničeni nivo njemačkog jezika učenici trebaju čitati različite tipove tekstova kao što su: novinski članci, upute za upotrebu/korištenje, stvarani tekstovi, dnevnik putovanja na internetu, kalendar priredbi/kulturnih dešavanja, intervjui, e-mailovi i sl.

Ukoliko učenici brzo napreduju nastavnici mogu uvesti dodatni materijal po vlastitom izboru iz prikladnih izvora kao što su udžbenici, brošure, prospekti i slično.

Tekstovi za obradu trebaju biti raznoliki, a razumijevanje teksta se treba utvrditi i provjeriti na takav način gdje bi učenik bio u prvom planu. Tipovi zadataka koji se preporučuju su sljedeći:

- Popunjavanje tabela;
- Dopuna u bilješkama;
- Pitanja sa ishodom tačno/netačno;
- Spajanje teksta sa slikama;
- Spajanje pasusa sa temama;
- Slaganje tema;
- Usaglašavanje slika ili tekstova;
- Čitanje zbog specifičnih informacija;
- Čitanje u svrhu davanja tačne informacije;
- Čitanje radi ispravljanja netačne informacije.

Slušanje i razumijevanje govora – Hören

U ovoj fazi učenja jezika najprikladniji način čine dijalozi u kojima sudjeluju likovi koji se često pojavljuju u novim situacijama i pričama. Učenici treba da slušaju i razumiju

razne vrste govornika u neformalnoj konverzaciji, intervjuima i pjesmama, te da učestvuju aktivno u jednostavnoj konverzaciji u različitim situacijama.

Ovom prilikom se primjenjuju vježbanja i utvrđivanja gradiva kroz rješavanje različitih vrsta zadataka kao što su:

- Popunjavanje izostavljenog sadržaja;
- Zokruživanje tačnog odgovora;
- Diktat;
- Pronalaženje razlika između tekstova koji se čitaju i slušaju;
- Ukazivanje na specifične detalje.

Pismeno izražavanje – *Schreiben*

U ovoj fazi učenja jezika, uz govornu komunikaciju se istovremeno uvodi i pismeno izražavanje koje se uvodi veoma postupno i pažljivo.

Raznovrsni zadaci u pismenom izražavanju su:

- Pisanje ličnih pisama;
- Pisanje komentara;
- Sastavljanje priče pomoću riječi ili teza;
- Opisivanje slika vezano za temu koju uče.

Realizacija ovih aktivnosti treba biti metodički pravilno urađena i na zanimljiv način tako da su učenik i njegova kreativnost u centru pažnje. Učenicima se prilazi tako da u pismenom izražavanju prepoznaju pomoć u ostvarenju kreativne komunikativne aktivnosti, a nikako da *pisanje* prihvataju kao *puko pisanje sastava* zbog nastavnika.

Neophodno je prezentirati osnovne strategije pisanja kao što su:

- Razmišljanje o ideji;
- Priprema;
- Organizacija ideja;
- Bilješke za pisani sastav.

Usmeno izražavanje – *Sprechen*

Vođenje razgovora i izlaganje svojih misli na njemačkom jeziku je jedan od najvažnijih ciljeva ove nastave.

Usmeno izražavanje se mora pažljivo izgrađivati kroz raznovrsne aktivnosti. Naročito treba insistirati na vježbanjima koja dozvoljavaju učenicima da govore o sebi, o svojim iskustvima o učenju jezika, o svojim navikama prilikom gledanja TV-a, o rezervisanju sobe u hotelu i razmjeni informacija, o navikama putovanja i događajima u kojima učestvuju u okviru tematike koja se u datom trenutku obrađuje.

Tipični zadaci u usmenom izražavanju su:

- Razgovori kroz postavljanje pitanja i odgovaranje;
- Dijalog;
- Igrokazi;
- Igre i kvizovi;
- Intervjui i ankete;
- Aktivnosti dopune praznina sa informacijama.

Funkcije usmenog izražavanja su uglavnom koncentrisane na značenje i upotrebu njemačkog jezika u jednostavnim, rutinskim situacijama, u kojima se radi o jednostavnoj i direktnoj razmjeni informacija, te opisivanju porijekla, obrazovanja, aktivnosti i drugih situacija koje su navedene u poglavlju *Komunikativni zadaci*.

Gramatičko gradivo

19. Zamjenice

- Upitna zamjenica *welch-* (nominativ, dativ, akuzativ)
- Pokazne zamjenice *dies-*, *der*, *das*, *die* (nominativ, dativ, akuzativ)
- Odnosne/relativne zamjenice (nominativ i akuzativ)

20. Prepozicije

- Lokalne prepozicije: *gegenüber*, *an...vorbei*, *am/ans*, *vom/aus dem*
- Temporalne (*über*, *montags*)

21. Glagoli

- Glagoli sa prepozicijama: *sich interessieren für*
- Pasiv prezent
- Preterit modalnih glagola

22. Veznici

- *Als*, *bis*, *seit(dem)*
- Relativne rečenice